

บทที่ 4

ผลการทดลองและวิจารณ์ผลการทดลอง

งานวิจัยนี้เป็นการทดลอง เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการกำจัดตะกั่วในน้ำเสียสังเคราะห์ และน้ำเสียจริงจากโรงงานน้ำตาล ด้วยวิธีทางไฟฟ้าเคมี รวมถึงค่าพีเอชสุดท้าย อุณหภูมิ ค่าของแข็งแขวนลอย ค่ากระแสไฟฟ้า ค่าแรงดันไฟฟ้า และน้ำหนักระตะกั่วติดที่แผ่นอลูมิเนียม ปัจจัยที่ศึกษาคือ ค่าพีเอชเริ่มต้นของน้ำเสียสังเคราะห์ ความเข้มข้นของตะกั่วในน้ำเสียสังเคราะห์เริ่มต้น และจำนวนแผ่นอิเล็กโทรด โดยกำหนดศึกษาน้ำเสียที่ไม่มีอัตราการไหล และอัตราการไหล 20 มิลลิลิตรต่อนาที ที่ความต่างศักย์เท่ากับ 12 โวลต์ รายละเอียดของผลการทดลองเป็นดังนี้

การกำจัดตะกั่วในน้ำเสียสังเคราะห์

1. ผลของเวลาต่อประสิทธิภาพในการกำจัดตะกั่วในน้ำเสียสังเคราะห์

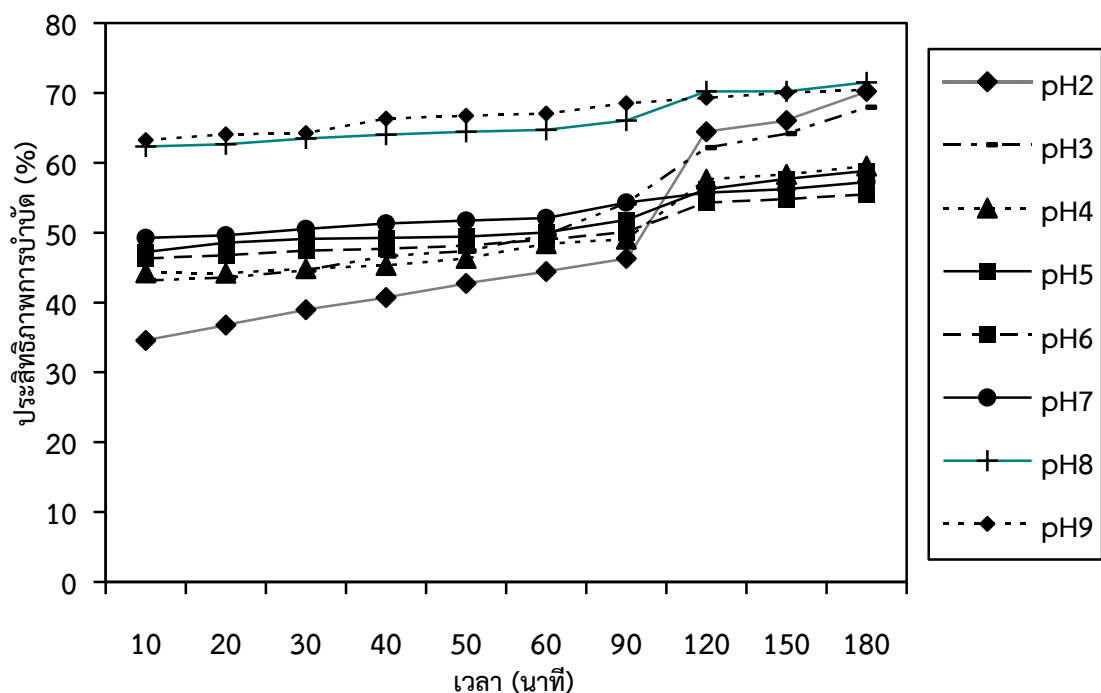
การศึกษาขั้นตอนนี้ได้ทำการศึกษาโดยการเตรียมน้ำเสียสังเคราะห์ขึ้นโดยใช้ความเข้มข้นของตะกั่วเริ่มต้นที่ 500 มิลลิกรัมต่อลิตร และทำการปรับพีเอชเริ่มต้นที่ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 และ 9 โดยใช้แผ่นอลูมิเนียมจำนวน 2 แผ่น ให้ระยะห่างระหว่างขบขั้วถึงแผ่นอลูมิเนียม และระยะระหว่างแผ่น ให้มีระยะห่างเท่ากันคือ 2.9 เซนติเมตร และได้ทำการเก็บตัวอย่างน้ำเสียสังเคราะห์เมื่อเวลาครบ 10 , 20 , 30 , 40 , 50 , 60 , 90 , 120 , 150 และ 180 นาที เพื่อทำการศึกษาว่าช่วงเวลาใดที่สามารถบำบัดน้ำเสียสังเคราะห์ได้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อที่จะได้เลือกช่วงเวลาที่เหมาะสมนำไปทำการทดลองในขั้นตอนต่อไป

จากการทดลองเราสามารถคำนวณหาประสิทธิภาพในการบำบัดได้ดังสมการที่ 4.1

$$\text{ประสิทธิภาพ \%} = \frac{(\text{ปริมาณสารเริ่มต้น} - \text{ปริมาณสารที่เหลืออยู่}) \times 100}{\text{ปริมาณสารเริ่มต้น}} \quad (4.1)$$

จากภาพที่ 4.1 พบว่าทุก ๆ พีเอชที่ทำการศึกษาช่วงเวลาในบำบัดน้ำเสียสังเคราะห์ ซึ่งช่วงเวลาที่ 10-90 นาที ประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียสังเคราะห์ จะมีลักษณะค่อยๆเพิ่มขึ้น โดยที่ช่วงเวลาที่ 90 นาที ที่พีเอชที่ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 และ 9 จะมีค่าประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียสังเคราะห์อยู่ที่ร้อยละ 46.47, 54.39, 49.11, 51.93, 50.06, 54.44, 66.03 และ 68.69 ตามลำดับ และทำการเก็บน้ำเสียสังเคราะห์ที่ช่วงเวลาที่ 120 ต่อโดยที่จะมีประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียสังเคราะห์ อยู่ที่ร้อยละ 64.45, 62.23, 57.78, 56.35, 54.53, 55.87, 70.23 และ 69.42 ตามลำดับ ต่อจากนั้นจึงทำการเก็บน้ำเสียสังเคราะห์ที่ช่วงเวลาที่ 150 นาที ปรากฏว่าค่าประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียสังเคราะห์ มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 66.12, 64.27, 58.46, 57.87, 54.81,

56.31 , 70.34 และ 70.08 ตามลำดับ โดยที่ช่วงเวลา 180 นาทีประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียสังเคราะห์จะคงที่ ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียสังเคราะห์สามารถแบ่งช่วงการบำบัดน้ำเสียสังเคราะห์ได้เป็น 3 ช่วง โดยที่ช่วงที่ 1 คือช่วงเวลาที่ 10-90 นาที ช่วงที่ 2 คือช่วงที่ 120 นาที ช่วงที่ 3 คือ ช่วงหลังจาก 120 นาทีจนถึง 180 นาที จากช่วงที่ได้ทำการแบ่งดังกล่าวทำให้สามารถสรุปได้ว่าช่วงเวลา 2 หรือที่ช่วงเวลา 120 นาที เป็นช่วงเวลาที่ให้ค่าประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียสังเคราะห์สูงสุด และหลังจาก 120 นาทีผ่านไปประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียสังเคราะห์จะคงที่ ฉะนั้นเมื่อทำการเพิ่มเวลาให้มากกว่า 120 นาที ประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียสังเคราะห์ไม่มีความแตกต่าง ดังนั้นการทดลองหลังจากนี้จะใช้เวลา 120 นาที ในการเก็บตัวอย่างน้ำเสียสังเคราะห์ต่อไป (รายละเอียดของผลการทดลองแสดงในตารางที่ ก-1)

ภาพที่ 4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเวลากับประสิทธิภาพในการกำจัดตะกั่ว

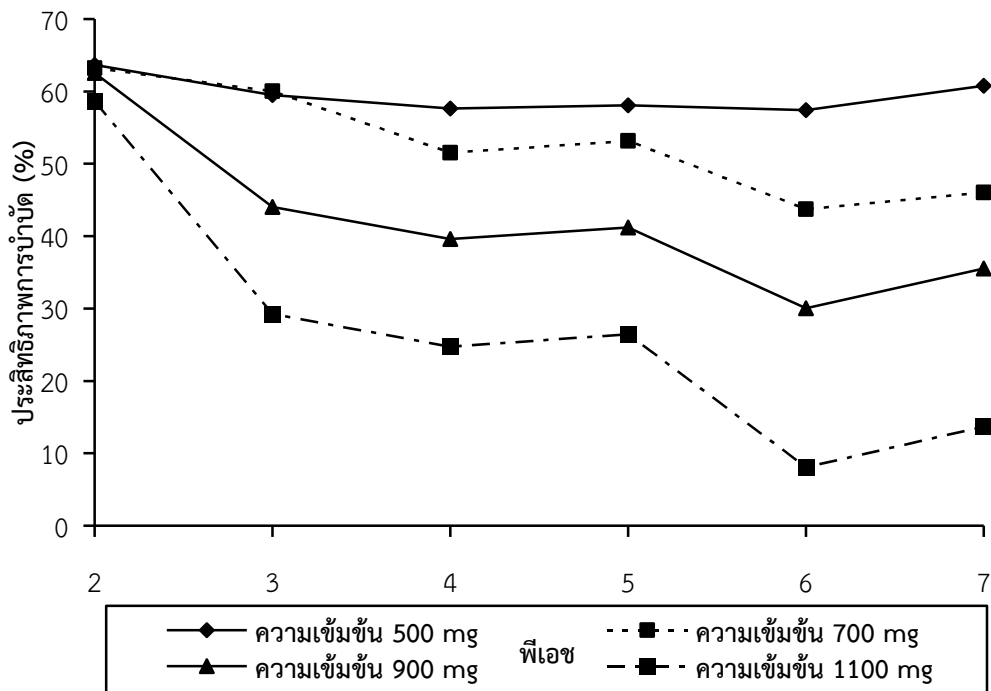
2. ผลค่าพีเอชต่อประสิทธิภาพในการกำจัดตะกั่วในน้ำเสียสังเคราะห์

เมื่อทำการทดลองบำบัดตะกั่วในน้ำเสียสังเคราะห์ โดยมีการไหลเวียนของน้ำในเครื่องบำบัดทางไฟฟ้าเคมีที่ประจุขึ้นโดยทำการปรับค่าพีเอชเริ่มต้นให้ค่าพีเอชเริ่มต้นที่ 2 , 3 , 4 , 5 , 6 , 7 , 8 และ 9 และทุก ๆ พีเอชจะมีความเข้มข้นของตะกั่วเริ่มต้นที่ 500, 700, 900 และ 1100 มิลลิกรัมต่อลิตร แล้วทำปฏิกิริยาไฟฟ้ากระแสตรง โดยให้มีค่าความต่างศักย์โดยอิสระ และทำการปล่อยกระแสไฟฟ้าเพื่อบำบัดตะกั่วเป็นเวลา 2 ชั่วโมง จากการทดลองจะได้ผลการทดลองดังภาพที่ 4.2 (รายละเอียดของผลการทดลองแสดงในตารางที่ ก-2)

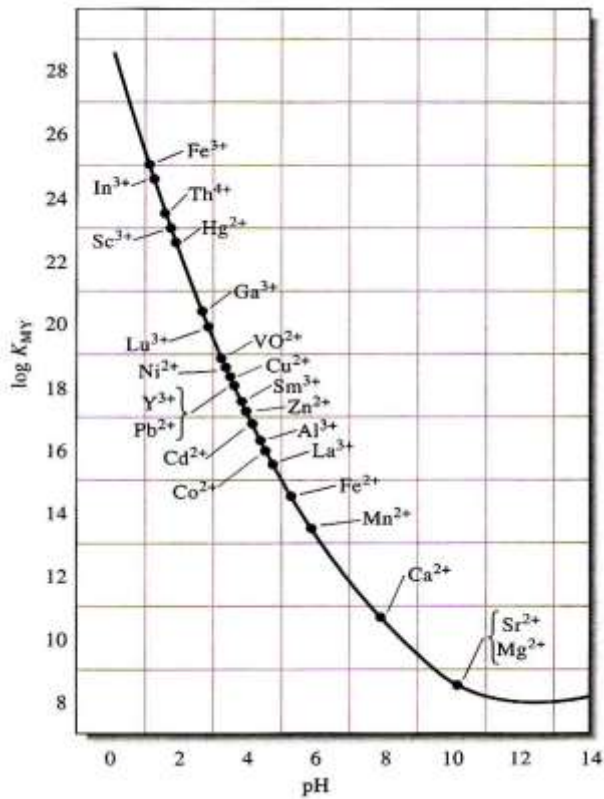
จากภาพที่ 4.2 พบว่า ช่วงพีเอชที่ 2-6 ประสิทธิภาพในการบำบัดตะกั่วจะลดลงและช่วงพีเอชที่ 7-9 ประสิทธิภาพในการบำบัดตะกั่วจะเพิ่มขึ้น โดยที่พีเอชที่ 9 จะมีประสิทธิภาพในการบำบัดตะกั่วสูงสุดเท่ากับร้อยละ 72.92 แต่เนื่องจากสารละลายในน้ำที่มี $[H^+] = [OH^-]$ จัดได้ว่าเป็นสารละลายที่เป็นกลาง สารละลายที่เป็นกรด จะมีไฮโดรเจนไอออนมากกว่า ไฮดรอกไซด์ไอออนมากกว่าคือ $[H^+] > [OH^-]$ ส่วนสารละลายที่เป็นเบสก็จะมีไฮดรอกไซด์ไอออนมากกว่าคือ $[H^+] < [OH^-]$ ในทางปฏิบัติเราอาจเปลี่ยนความเข้มข้นของไอออนทั้งสองชนิดพร้อมๆ กันไม่ได้ เช่นถ้าทำให้สารละลายมี $[H^+] = 1.0 \times 10^{-6} M$ ความเข้มข้นของ $[OH^-]$ จะต้องเปลี่ยนไป จากภาพที่ 4.3 แสดงถึงค่าพีเอชต่ำสุดที่โลหะต่าง ๆ สามารถไทเทรตกับสารละลายได้ โดยที่จะสามารถแบ่งโลหะต่างๆ ออกเป็น 3 ส่วนด้วยกัน เมื่อทำการปรับพีเอชของน้ำเสียสังเคราะห์ ตะกั่วจะละลายได้ดีที่พีเอชที่เป็นกรด แต่พอทำการปรับพีเอชของน้ำเสียสังเคราะห์ให้มีพีเอชตั้งแต่ 7 - 9 ลักษณะของน้ำเสียสังเคราะห์จะมีลักษณะขุ่น ยิ่งพีเอชยิ่งสูงน้ำเสียสังเคราะห์จะยิ่งมีลักษณะขุ่นมากขึ้นเรื่อย ๆ มองเห็นเป็นคอลลอยด์ และมีบางส่วนที่เกิดการตกตะกอนลงมา โดยที่ตะกอนที่เกิดขึ้นนั้นจะแยกมาจากของเหลว โดยอาศัยแรงโน้มถ่วงของโลก ซึ่งเกิดกับอนุภาคสารแขวนลอยที่มีน้ำหนักมากกว่าน้ำ ดังนั้นน้ำเสียสังเคราะห์ที่เริ่มต้น ตะกั่วได้ถูกทำให้ตกตะกอนไปบ้าง เป็นบางส่วนจากการปรับพีเอช แต่ไม่ได้เกิดจากการบำบัดทางไฟฟ้าเคมี จึงทำให้ประสิทธิภาพในการบำบัดตะกั่วที่ได้มิใช่ค่าจริง ดังนั้น จากภาพที่ 4.2 พีเอชที่สามารถบำบัดตะกั่วได้ดีที่สุดก็คือ พีเอชที่ 2 ซึ่งมีค่าเท่ากับร้อยละ 63.77 (ศุภชัย, 2537)

3. ผลของความเข้มข้นเริ่มต้นต่อประสิทธิภาพในการกำจัดตะกั่วในน้ำเสียสังเคราะห์

จากภาพที่ 4.2 ความเข้มข้นที่มีประสิทธิภาพในการบำบัดได้ดีที่สุด คือความเข้มข้นที่ 500 มิลลิกรัมต่อลิตร เนื่องจากการละลายซึ่งกันและกันเกิดเป็นการละลายได้นั้น อนุภาคตัวถูกละลายต้องสามารถกระจายเข้าไปอยู่ระหว่างอนุภาคของตัวทำละลายได้อย่างทั่วถึง หรืออาจกล่าวได้ว่า อนุภาคของตัวถูกละลายต้องสามารถเข้าไปแทนที่อนุภาคตัวทำละลายได้ แต่ถ้าใน ตัวทำละลายมีปริมาณเท่าเดิม และเพิ่มตัวถูกละลายให้มากขึ้น ความเข้มข้นของสารละลายก็เพิ่มขึ้นดังนั้น ไอออนที่อยู่ในสารละลายก็ถูกเพิ่มให้มากขึ้นด้วย จึงทำให้ประสิทธิภาพในการบำบัดเกิดขึ้นได้ลดลง (บุญฤกษ์และคณะ, 2539)

ภาพที่ 4.2 ประสิทธิภาพในการบำบัดตะกั่วในน้ำเสียสังเคราะห์ ณ เวลา 2 ชั่วโมง ที่พีเอชต่างๆ

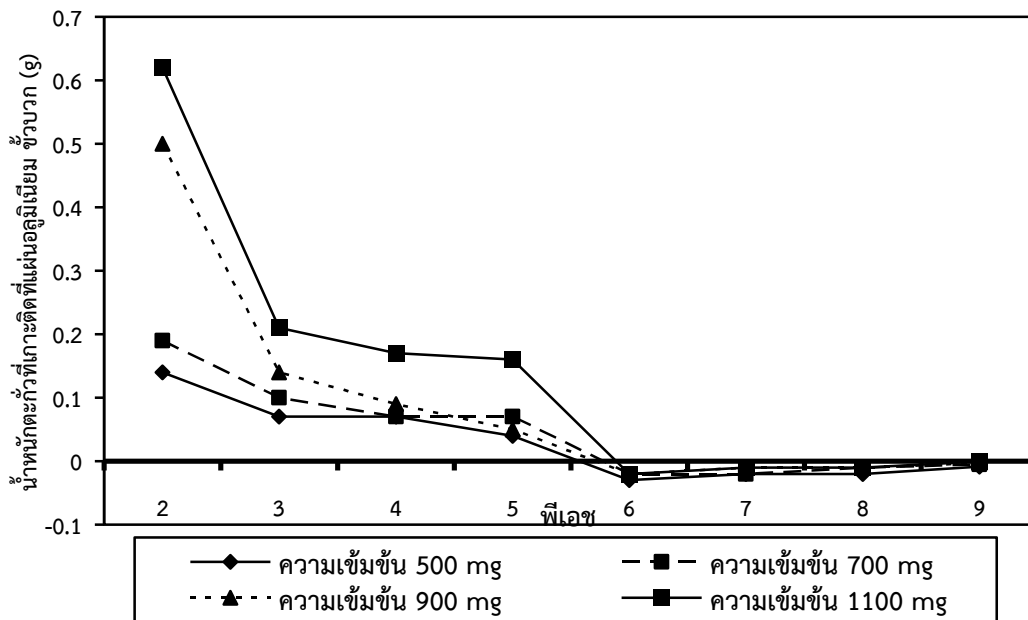

ภาพที่ 4.3 พีเอชที่ต่ำสุดที่ใช้ในการไทเทรตของไอออนของโลหะต่าง ๆ
ที่มา: (Skoog, West & Holler, 1997, p.290)

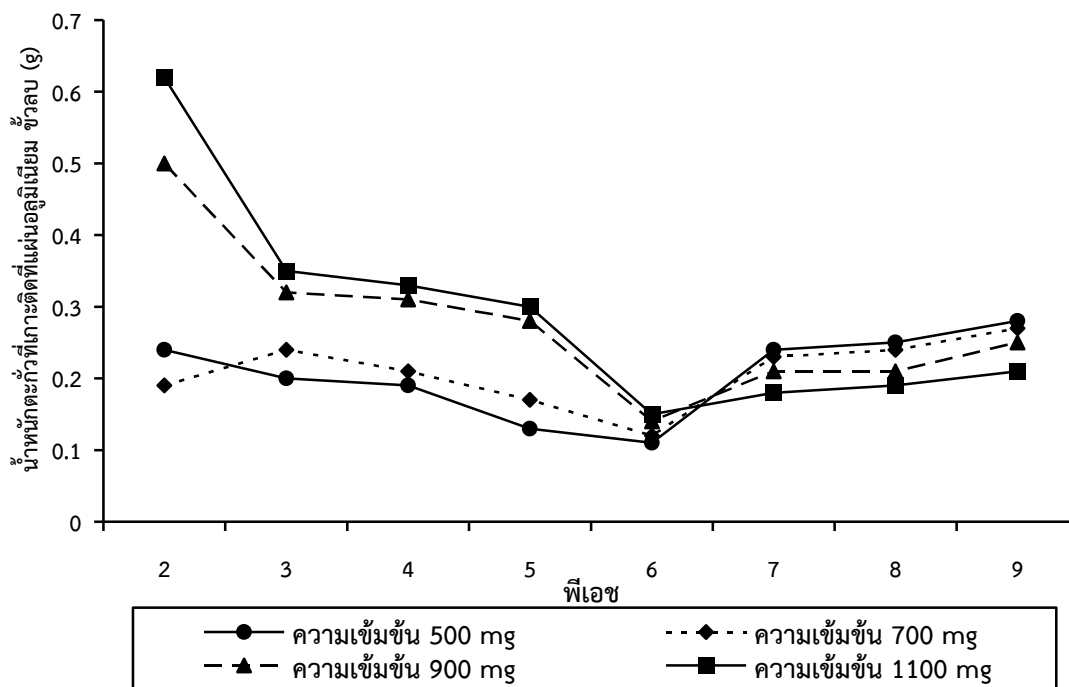
4. ผลของค่าพีเอชและความเข้มข้นของตะกั่วในน้ำเสียสังเคราะห์ต่อน้ำหนักตะกั่วที่เกาะติดที่แผ่นอลูมิเนียม

จากการทดลองน้ำหนักของตะกั่วที่เกาะติดที่แผ่นอลูมิเนียมทั้ง 2 แผ่น คือขั้วบวกและขั้วลบ ณ พีเอช และความเข้มข้นที่ต่างกัน ดังแสดงในภาพที่ 4.4 และ 4.5 ตามลำดับ (รายละเอียดของผลการทดลองแสดงในตารางที่ ก-3)

เมื่อทำการปล่อยไฟฟ้ากระแสตรง (DC Power Supply) จะเกิดปฏิกิริยารีดอกซ์ขึ้น (Oxidation-Reduction) โดยที่ขั้วบวก (Anode) จะเกิดปฏิกิริยาออกซิเดชันของอลูมิเนียม และที่ขั้วลบ (Cathode) จะเกิดปฏิกิริยารีดักชันของน้ำ ทำให้ตะกั่วทำปฏิกิริยากับไฮดรอกไซด์ ซึ่งเกิดจากการแตกตัวของน้ำที่ขั้วแคโทด และอาจกลายเป็นไฮดรอกไซด์ตะกอนลงมา และจากปฏิกิริยาข้างต้นจะพบว่า มีตะกั่วเกาะติดกับแผ่นอลูมิเนียมที่ต่อกับขั้วอิเล็กโทรด (ทศพลและวรินทร์พย์ , 2548) ดังนั้นหลังจากการปล่อยกระแสไฟฟ้าครบ 2 ชั่วโมง ผลการทดลองที่ได้คือ

ภาพที่ 4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างพีเอชของน้ำเสีย ความเข้มข้นของตะกั่วในน้ำเสียเริ่มต้น และน้ำหนักตะกั่วที่เกาะติดบนแผ่นอลูมิเนียมที่ต่อเข้ากับขั้วบวก (Anode)

ภาพที่ 4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างพีเอชของน้ำเสีย ความเข้มข้นของตะกั่วในน้ำเสียเริ่มต้น และ น้ำหนักตะกั่วที่เกาะติดบนแผ่นอลูมิเนียมที่ต่อเข้ากับขั้วลบ (Cathode)

4.1 ผลของค่าพีเอชที่มีผลต่อการนำหนักตะกั่วที่เกาะติดที่แผ่นอลูมิเนียม

จากภาพที่ 4.4 ซึ่งแสดงผลการเกาะติดของตะกั่วที่แผ่นอลูมิเนียมที่ต่อเข้ากับขั้วบวก ผลที่ได้คือที่พีเอช 2-5 จะมีตะกั่วมาเกาะติดที่แผ่นอลูมิเนียม ซึ่งพีเอชที่ 2 จะมีน้ำหนักของตะกั่วที่แผ่นอลูมิเนียมมากที่สุด แต่ในทางกลับกันพีเอชที่ 6-9 แผ่นอลูมิเนียมจะมีน้ำหนักของแผ่นลดลงและลักษณะของแผ่นจะมีรอยขรุขระไม่เรียบ เมื่อเปรียบเทียบกับแผ่นหลังการบำบัดของพีเอชที่ 2-5 เป็นไปได้ว่าแผ่นอลูมิเนียมเกิดปฏิกิริยาออกซิเดชันที่ขั้วบวก (Anode) ดังนั้นจึงทำให้แผ่นอลูมิเนียมเกิดการสึกกร่อน ละลายออกมาในรูป Al^{3+} ในสารอิเล็กโทรไลต์ เพราะว่าใน สารอิเล็กโทรไลต์หรือน้ำที่พีเอช 6-9 มีค่าการนำไฟฟ้าลดลง ก็แสดงว่าสารที่แตกตัวในน้ำลดลง โดยจะเกี่ยวกับความสามารถในการเคลื่อนที่ของไอออน ถ้าน้ำนั้นมีพีเอชมากกว่า 9 หรือมีพีเอชน้อยกว่า 5 จะมีผลต่อค่าการนำไฟฟ้ามาก เพราะ H^+ และ OH^- มี ionic mobility สูงกว่าไอออนตัวอื่น กล่าวคือ ionic mobility ของ $H^+ = 350$ $OH^- = 278$ และ $Na^+ = 20-60$ เป็นต้น ดังนั้นค่าที่มาจากพีเอช จะมากกว่าจากไอออน (ศิริรักษ์ , 2547)

จากภาพที่ 4.5 ซึ่งแสดงผลการเกาะติดของตะกั่วที่แผ่นอลูมิเนียมที่ต่อเข้ากับขั้วลบผลที่ได้คือ น้ำหนักของแผ่นอลูมิเนียมจะมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นทุกๆพีเอช พีเอชที่มีน้ำหนักของแผ่นอลูมิเนียมเพิ่มมากขึ้นที่สุด คือ พีเอช 2 เนื่องจากที่ขั้วลบเกิดปฏิกิริยารีดักชันของน้ำ เกิดการแตกตัวให้ก๊าซ (Hydrogen, H_2) และไฮดรอกไซด์ไอออน (Hydroxide, OH^-) ดังนั้นในการเคลื่อนที่ของอิเล็กตรอนจะวิ่งจากขั้วบวกมายังขั้วลบ เมื่อรวมกับไอออนของโลหะที่แตกตัวจากขั้วบวก จะเกิดเป็นอลูมิเนียมไฮดรอกไซด์ ($2Al(OH)_3$) ช่วยให้สามารถเกิดตะกอนและเกิดการเกาะติดของตะกั่วที่แผ่นอลูมิเนียมต่อเข้า

กับขั้วลบได้มากกว่า แต่ในการเคลื่อนที่ของอิเล็กตรอน ถ้าขั้วทั้งสองได้รับความต่างศักย์จากภายนอก (DC Power Supply) ไม่มากพออิเล็กตรอนจะวิ่งจากขั้วลบไปยังขั้วบวก ดังนั้นในการทำการบำบัดน้ำเสียจึงจำเป็นต้องให้แหล่งจ่ายมีศักย์ไฟฟ้าสูงกว่าศักย์ไฟฟ้าภายในระบบ (ทศพลและวรินทร์พีย์ , 2548)

4.2 ผลของค่าความเข้มข้นที่มีผลต่อการนำหนักตะกั่วที่เกาะติดที่แผ่นอลูมิเนียม

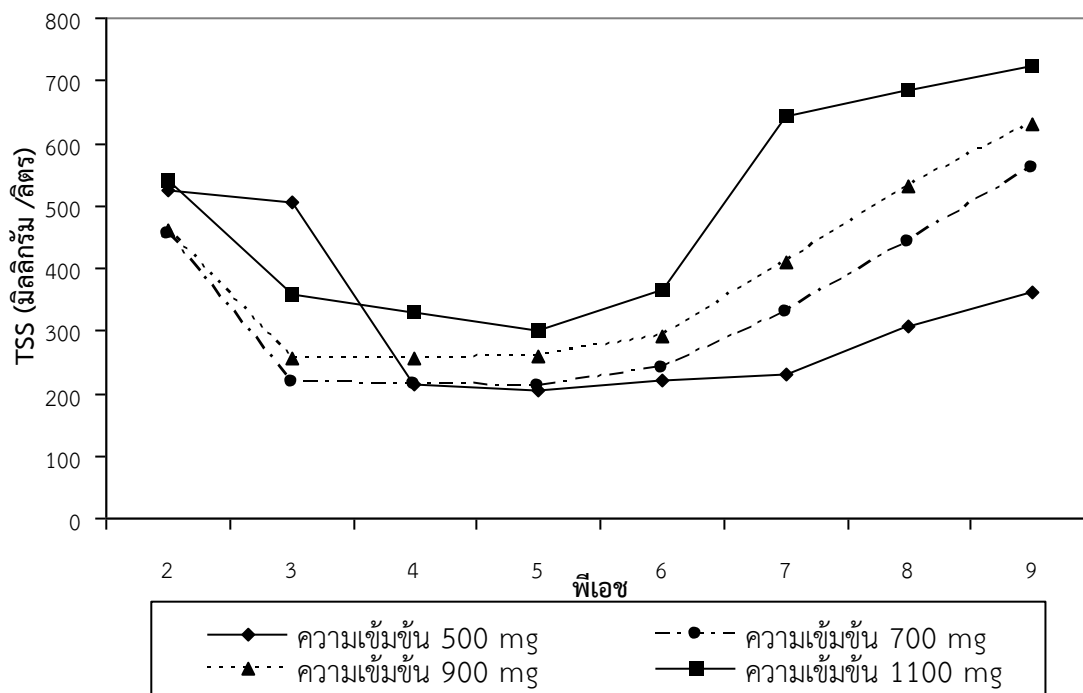
จากภาพที่ 4.4 และ 4.5 ซึ่งแสดงผลการเกาะติดของตะกั่วที่แผ่นอลูมิเนียมที่ต่อเข้ากับขั้วบวกและขั้วลบนั้น ปรากฏว่าที่ความเข้มข้น 1100 มิลลิกรัมจะมีตะกั่วเกาะที่แผ่นอลูมิเนียมมากที่สุด เพราะว่าจากความเข้มข้นเริ่มต้นที่มีตะกั่วมากกว่า ดังนั้นเมื่อทำการปล่อยไฟฟ้ากระแสตรง (DC Power Supply) จะเกิดปฏิกิริยารีดอกซ์ขึ้นได้มากกว่าความเข้มข้นอื่นๆ

5. ผลของค่าพีเอชและความเข้มข้นของตะกั่วในน้ำเสียสังเคราะห์ต่อปริมาณของแข็งแขวนลอย (TSS)

จากการทดลองปริมาณของแข็งแขวนลอย (TSS) ณ พีเอช และความเข้มข้นที่ต่างกัน ดังภาพที่ 4.6 (รายละเอียดของผลการทดลองแสดงในตารางที่ ก-4)

5.1 ผลของค่าพีเอชที่มีผลต่อปริมาณของแข็งแขวนลอย (TSS)

จากภาพที่ 4.6 พบว่าปริมาณ TSS มีแนวโน้มที่จะเกิดเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยที่พีเอชที่ 9 จะมีปริมาณของแข็งแขวนลอยมากที่สุด แต่พีเอชที่ 9 จะมีปริมาณของแข็งแขวนลอยที่เกิดขึ้น เป็นปริมาณของแข็งแขวนลอยที่เกิดจากการปรับค่าพีเอช ในน้ำเสียสังเคราะห์เริ่มต้นดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้นพีเอชที่ 2 จึงมีปริมาณของแข็งแขวนลอยมากที่สุด เนื่องจาก เมื่อทำการปล่อยไฟฟ้ากระแสตรงจะเกิดปฏิกิริยารีดอกซ์ขึ้น ซึ่งสามารถทำการตกตะกอนอลูมิเนียม ที่มาจากขั้ว ตะกั่วที่มีอยู่ในน้ำเสียสังเคราะห์ได้ และปริมาณ TSS ที่เพิ่มขึ้นมีปริมาณของ อลูมิเนียมไฮดรอกไซด์รวมอยู่ด้วย ซึ่งตะกอนของอลูมิเนียมไฮดรอกไซด์จะมีคุณสมบัติ เป็นตัวที่ช่วยในการตกตะกอน ทำให้สามารถตกตะกอนตะกั่วได้ดียิ่งขึ้น (จิราพร และพิเชษฐ์, 2548)

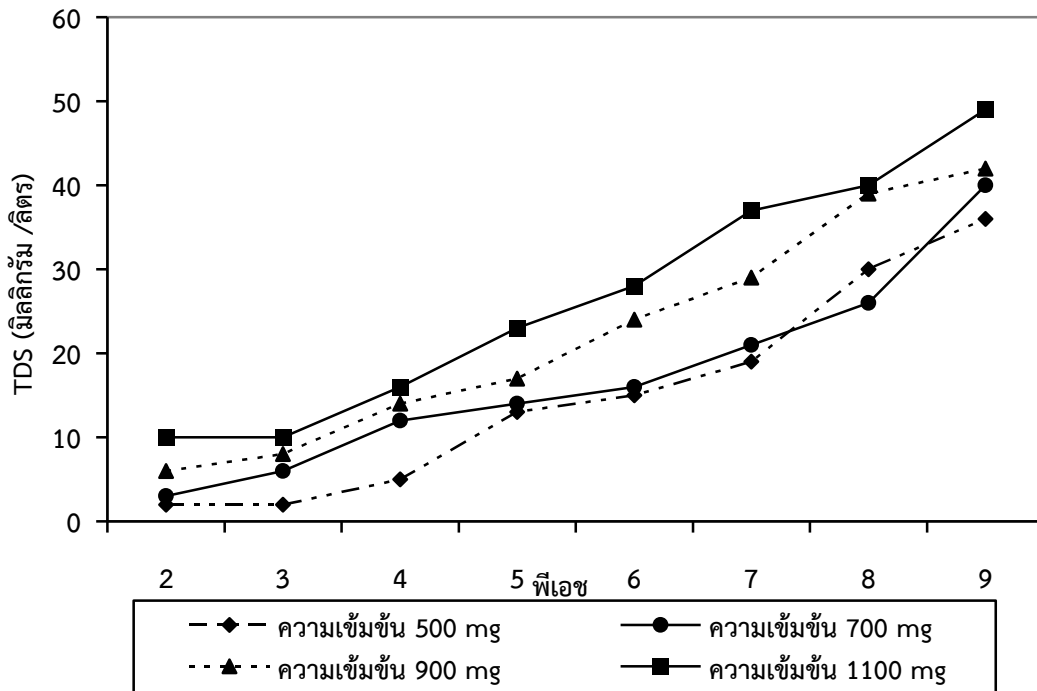
ภาพที่ 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างพีเอชของน้ำเสีย ความเข้มข้นของตะกั่วในน้ำเสียเริ่มต้นและปริมาณของแข็งแขวนลอย

5.2 ผลของค่าความเข้มข้นที่มีผลต่อปริมาณของแข็งแขวนลอย (TSS)

จากภาพที่ 4.6 พบว่าที่ความเข้มข้นของตะกั่ว 1,100 มิลลิกรัมจะมีปริมาณของแข็งแขวนลอยมากที่สุด เพราะว่าจากความเข้มข้นเริ่มต้นที่มีตะกั่วมากกว่า ดังนั้นเมื่อทำการปล่อยไฟฟ้ากระแสตรง (DC Power Supply) จะเกิดปฏิกิริยารีดอกซ์ขึ้น และจะเกิดปริมาณของแข็งแขวนลอยได้มากกว่าความเข้มข้นอื่นๆ

6. ผลของค่าพีเอชและความเข้มข้นของตะกั่วในน้ำเสียสังเคราะห์ต่อปริมาณของแข็งละลายน้ำ (TDS)

จากการทดลองปริมาณของแข็งละลายน้ำ (TDS) ณ พีเอช และความเข้มข้นที่ต่างกัน ดังภาพที่ 4.7 (รายละเอียดของผลการทดลองแสดงในตารางที่ ก-4)

ภาพที่ 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างพิเอชของน้ำเสีย ความเข้มข้นของตะกั่วในน้ำเสียเริ่มต้น และ ปริมาณของแข็งละลายน้ำ

6.1 ผลของค่าพิเอชที่มีผลต่อปริมาณของแข็งละลายน้ำ (TDS)

จากภาพที่ 4.7 พบว่าที่พิเอชที่ 9 จะมีปริมาณของแข็งละลายน้ำมากที่สุด และจะลดลงเมื่อพิเอชลดลง แต่พิเอชที่ 9 จะมีปริมาณของแข็งละลายน้ำที่เกิดขึ้น เป็นปริมาณของแข็งละลายน้ำที่เกิดจากการปรับค่าพิเอช ในน้ำเสียสังเคราะห์เริ่มต้นดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

6.2 ผลของค่าความเข้มข้นที่มีผลต่อปริมาณของแข็งละลายน้ำ (TDS)

จากภาพที่ 4.7 พบว่าที่ความเข้มข้นของ ตะกั่ว 1100 มิลลิกรัมจะมีปริมาณของแข็งละลายน้ำมากที่สุด เพราะว่าจากความเข้มข้นเริ่มต้น ที่มีตะกั่วมากกว่า ดังนั้นเมื่อทำการปล่อยไฟฟ้ากระแสตรง (DC Power Supply) จะเกิดปฏิกิริยารีดอกซ์ขึ้นได้มากกว่าความเข้มข้นอื่นๆ

7. ผลของค่าพีเอชและความเข้มข้นของตะกั่วในน้ำเสียสังเคราะห์ต่อปริมาณของแข็งทั้งหมด (TS)

จากข้อที่ 4.4 และข้อที่ 4.5 เมื่อนำค่าทั้งสองมารวมกัน ค่าที่ได้จะเท่ากับค่าปริมาณของแข็งทั้งหมด ซึ่งเป็นวิธีพื้นฐานในการศึกษาทางด้านการวิเคราะห์น้ำและน้ำเสีย ดังสมการที่ 4.2

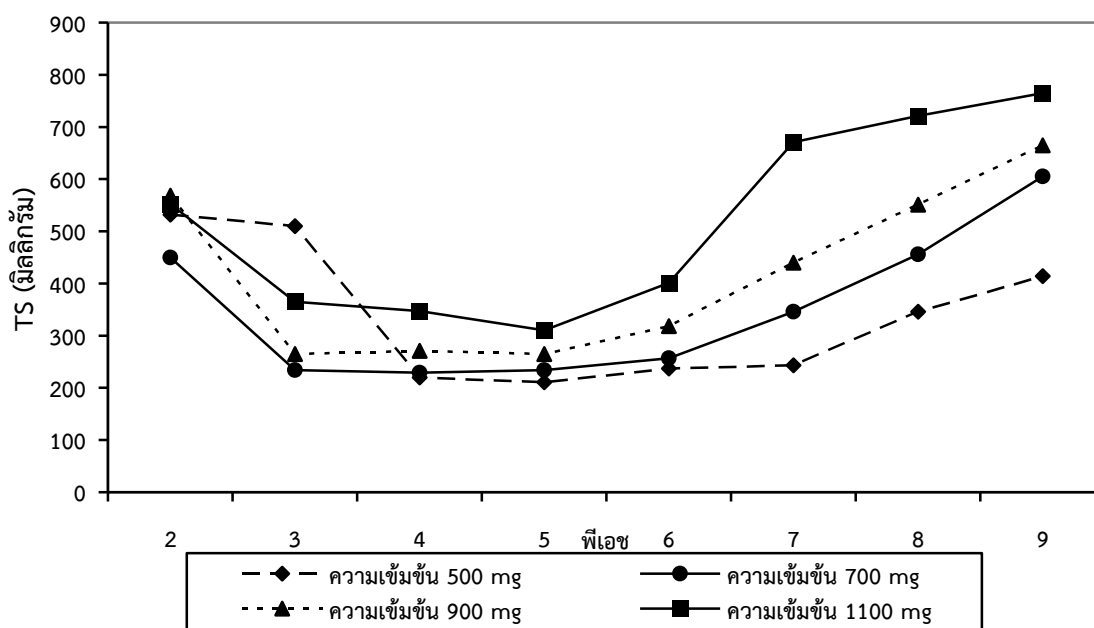
$$TS = TSS + TDS \quad (4.2)$$

จากผลการทดลองปริมาณของแข็งทั้งหมด (TS) ณ พีเอช และความเข้มข้นที่ต่างกัน ดังภาพที่ 4.8 (รายละเอียดของผลการทดลองแสดงในตารางที่ ก-4)

จากภาพที่ 4.8 พบว่าที่พีเอชที่ 9 จะมีปริมาณของแข็งทั้งหมดมากที่สุด โดยที่ปริมาณของแข็งทั้งหมด ที่เกิดขึ้น จะมาจากเหตุผลข้อเดียวกับข้อ 4.2.1

ผลของค่าความเข้มข้นที่มีผลต่อปริมาณของแข็งทั้งหมด (TS)

จากภาพที่ 4.8 พบว่าที่ความเข้มข้นของตะกั่ว 1100 มิลลิกรัมจะมีปริมาณของแข็งทั้งหมดมากที่สุด เพราะว่าจากความเข้มข้นเริ่มต้น ที่มีตะกั่วมากกว่า ดังนั้นเมื่อทำการปล่อย ไฟฟ้ากระแสตรง (DC Power Supply) จะเกิดปฏิกิริยารีดอกซ์ขึ้นได้มากกว่าความเข้มข้นอื่นๆ

ภาพที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างพีเอชของน้ำเสีย ความเข้มข้นของตะกั่วในน้ำเสียเริ่มต้น และปริมาณของแข็งทั้งหมด

8. ค่าพีเอชสุดท้ายของน้ำเสียสังเคราะห์

จากการทดลองความสัมพันธ์ของพีเอชเริ่มต้นกับพีเอชสุดท้ายของน้ำเสีย ได้ผลการศึกษ แสดงในตารางที่ 4.1

จากตารางที่ 4.1 พบว่าความเข้มข้นของตะกั่วเริ่มต้นที่ 500, 700, 900 และ 1100 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งได้มีการปรับค่าพีเอชเริ่มต้น ที่ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 และ 9 นั้น ปรากฏว่าหลังจาก การบำบัดด้วยไฟฟ้าเคมีแล้ว พีเอชตั้งแต่ 2-5 จะมีค่าพีเอชหลังการบำบัดเพิ่มขึ้น เนื่องจากเมื่อทำการ ปลอ่ยไฟฟ้ากระแสตรงแล้วจะเกิดปฏิกิริยารีดักชันของน้ำที่ขั้วลบ ซึ่งจากปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นดังสมการที่ 2.4-2.7 จะมีไฮดรอกไซด์ไอออนที่เกิดขึ้นนี้จะมีผลทำให้น้ำเสียสังเคราะห์ที่ทำการทดลองมีค่าพีเอช สูงขึ้นจากเดิม แต่จะไม่เปลี่ยนแปลงจากพีเอชเริ่มต้นมากนัก ส่วนพีเอชตั้งแต่ 6-9 จะมีค่าพีเอชหลัง การบำบัดลดลงเนื่องจากเมื่อทำการปลอ่ยไฟฟ้ากระแสตรงแล้วจะเกิดปฏิกิริยารีดักชันของน้ำที่ ขั้วบวก ซึ่งจากปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นดังสมการที่ 2.4-2.7 จะมีไฮโดรเจนไอออนที่เกิดขึ้นนี้จะมีผลทำให้น้ำ เสียสังเคราะห์ที่ทำการทดลองมีค่าพีเอชลดลงจากเดิมแต่จะไปเปลี่ยนแปลงค่าพีเอชเริ่มต้นมากนัก เช่นกัน (จิราพรและพิเชษฐ์, 2548)

ตารางที่ 4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างพีเอชเริ่มต้นกับพีเอชหลังการบำบัด

pH	ความเข้มข้น (mg/L)			
	500	700	900	1100
2	2.04	2.08	2.12	2.17
3	3.05	3.06	3.08	3.14
4	4.16	4.18	4.20	4.19
5	5.01	5.02	4.97	4.99
6	5.52	5.68	5.70	5.71
7	6.29	6.30	6.31	6.41
8	7.80	7.87	7.90	7.92
9	8.19	8.20	8.36	8.46

9. อุณหภูมิของน้ำเสียสังเคราะห์

จากการทดลองที่ความเข้มข้นของตะกั่วเริ่มต้น 500, 700, 900 และ 1,100 มิลลิกรัม ต่อลิตร ค่าอุณหภูมิ ณ เวลาที่ต่างกัน ได้ผลการศึกษาแสดงในตารางที่ 4.2, 4.3, 4.4 และ 4.5 ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.2, 4.3, 4.4 และ 4.5 พบว่าเมื่อเริ่มทำการปลอ่ยกระแสไฟฟ้าขึ้น อุณหภูมิจะสูงขึ้นเนื่องจากเซลล์ไฟฟ้ามีความต้านทาน คือเมื่อทำการให้กระแสไฟฟ้า กระแสไฟฟ้าจะ ไหลผ่านความต้านทาน ซึ่งมีผลทำให้พลังงานไฟฟ้าบางส่วนถูกเปลี่ยนไปเป็นพลังงานความร้อน ทำให้ อุณหภูมิสูงขึ้น เมื่ออุณหภูมิสูงทำให้ไอออนในสารละลายเคลื่อนที่ไปยังขั้วแคโทด ได้เร็วขึ้น เป็นการ

ลดการเกิดโพลาริเซชัน เนื่องจากความเข้มข้น และทำให้ศักย์ไฟฟ้าเกิดตัวน้อยลงด้วย เมื่ออุณหภูมิสูงสารละลายมีความหนืดน้อยลง จนเมื่อถึงระยะเวลาหนึ่งอุณหภูมิจะค่อย ๆ คงที่ แต่อุณหภูมิที่ได้ทำการทดลองนี้ มีอุณหภูมิต่ำเริ่มต้นที่ประมาณ 27.5 – 29.0 องศา แต่เมื่อทำการปล่อยกระแสไฟฟ้าไป อุณหภูมิจะมีค่าลดลง โดยที่อุณหภูมิที่ลดลงนี้ จะลดลงเพียง 1 องศา เท่านั้นจากอุณหภูมิเริ่มต้น (วรรณรัตน์, 2547)

ตารางที่ 4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิกับเวลา ที่ความเข้มข้นของตะกั่วเริ่มต้น 500 มก./ลิตร

pH	เวลาในการบำบัด		
	ก่อนปล่อยกระแสไฟฟ้า	1 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง
2	29.0	29.0	29.0
3	29.0	29.0	28.5
4	29.0	28.5	28.0
5	28.5	28.0	28.0
6	28.5	28.0	28.0
7	29.0	28.5	28.0
8	29.0	28.5	28.0
9	29.0	28.0	28.0

ตารางที่ 4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิกับเวลา ที่ความเข้มข้นของตะกั่วเริ่มต้น 700 มก./ลิตร

pH	เวลาในการบำบัด		
	ก่อนปล่อยกระแสไฟฟ้า	1 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง
2	28.0	28.0	28.0
3	27.5	27.0	27.0
4	28.0	27.5	27.0
5	28.0	27.0	27.5
6	28.5	28.0	27.5
7	28.5	28.0	27.5
8	28.5	28.0	27.5
9	28.0	27.0	27.0

ตารางที่ 4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิกับเวลา ที่ความเข้มข้นของตะกั่วเริ่มต้น 900 มก./ลิตร

pH	เวลาในการบำบัด		
	ก่อนปล่อยกระแสไฟฟ้า	1 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง
2	28.0	28.0	28.0
3	28.0	28.0	28.0
4	28.0	28.0	27.5
5	28.0	28.0	27.5
6	28.0	28.0	27.5
7	27.5	27.0	27.0
8	28.0	27.0	27.0
9	28.0	27.5	27.5

ตารางที่ 4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิกับเวลา ที่ความเข้มข้นของตะกั่วเริ่มต้น 1100 มก./ลิตร

pH	เวลาในการบำบัด		
	ก่อนปล่อยกระแสไฟฟ้า	1 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง
2	28.0	28.0	28.0
3	28.0	28.0	28.0
4	28.5	28.0	28.0
5	28.5	28.5	28.5
6	28.0	28.0	28.0
7	28.0	28.0	28.0
8	28.5	28.0	28.0
9	28.0	27.5	27.5

10. กระแสไฟฟ้า

การศึกษากำหนดค่ากระแสไฟฟ้าของเครื่องบำบัดเซลล์ไฟฟ้าเคมีให้มีกระแสไฟฟ้าที่ 9 แอมแปร์ จากการทดลองสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกระแสไฟฟ้ากับเวลา (รายละเอียดของผลการทดลองแสดงในตารางที่ ก-5) พบว่าหลังการทดลองค่ากระแสไฟฟ้าที่เกิดขึ้น จะมีค่ากระแสไฟฟ้าคงที่ทุกๆพีเอช และทุกๆความเข้มข้น หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น เป็นเพราะว่าเครื่องบำบัดเซลล์ไฟฟ้าเคมีที่ประดิษฐ์ขึ้น ได้ออกแบบควบคุมให้มีการปล่อยกระแสไฟฟ้า ให้สม่ำเสมอและคงที่เพื่อความประหยัดนั่นเอง ความหนาแน่นของกระแส (Current density) ในการเกาะของโลหะที่ขั้ว พบว่าถ้าอัตราเร็วของการเกาะมีค่ามาก จะให้ขนาดของโลหะที่เกาะเป็นผงเล็กๆ เกาะไม่แน่นและเปราะซึ่งเป็นหลักการเดียวกับการตกตะกอน ถ้าอัตราเร็วของการเกิดตะกอนมีค่ามากจะทำให้ตะกอนที่ได้มีขนาดเล็กและไม่บริสุทธิ์ อัตราเร็วของการเกาะจะมีค่ามากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความหนาแน่นของกระแส ดังนั้นความหนาแน่นของกระแสควรมีค่าสูงพอประมาณ เพื่อให้โลหะเกาะที่ขั้วได้แน่นและเรียบ ถ้าความหนาแน่นของกระแสมีค่าสูงเกินไปจะทำให้เกิดก๊าซที่ขั้วได้ แต่ถ้าน้อยเกินไปจะทำให้ใช้เวลาในการวิเคราะห์นานเกินไปหรือบางที่ไม่เกิดการเกาะของโลหะที่ขั้วเลย ปกติควรใช้ความหนาแน่นของกระแสประมาณ 0.001 – 0.1 แอมแปร์ต่อตารางเซนติเมตร (วรรณรัตน์, 2547)

11. ค่าแรงดันไฟฟ้า

จากการทดลองสามารถแสดงความสัมพันธ์ของแรงดันไฟฟ้ากับเวลาในน้ำเสียสังเคราะห์ หลังการบำบัด ณ พีเอชต่างๆ ดังตารางที่ 4.6

จากตารางที่ 4.6 พบว่าที่พีเอชที่ 2-3 จะมีแรงดันไฟฟ้าหลังการบำบัดน้ำเสียสังเคราะห์ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น พีเอชที่ 4-7 จะมีแรงดันไฟฟ้าหลังการบำบัดน้ำเสียสังเคราะห์ เท่ากับ 0.50 โวลต์ และพีเอช 8-9 จะมีค่าแรงดันไฟฟ้าน้ำเสียสังเคราะห์ เท่ากับ 1.00 โวลต์ ดังนั้นพีเอชที่ 8-9 จะมีค่าแรงดันไฟฟ้ามากที่สุด เนื่องมาจากการปรับค่าพีเอชด้วยโซเดียมไฮดรอกไซด์จะเป็นการเติมไฮดรอกไซด์อ่อนลงไปซึ่งจะเกิดปฏิกิริยากับไฮโดรเจนเกิดเป็นน้ำ ทำให้มีการเจือจางสารละลาย และทำให้ไฮโดรเจนอ่อนก็ทำปฏิกิริยากับไอออนของโลหะเป็นตะกอนเกิดขึ้นขัดขวางการเดินทางของกระแสไฟฟ้า ทำให้ในระบบต้องเพิ่มแรงดันไฟฟ้าให้มากขึ้น เพื่อที่จะทำให้อ่างจรรยาไฟฟ้าเกิดสมบูรณ์ (ทศพลและวรินทิพย์, 2548)

ตารางที่ 4.6 ค่าแรงดันไฟฟ้า(โวลต์)น้ำเสียสังเคราะห์ หลังการบำบัด

pH	ความเข้มข้นของตะกั่ว (มก./ลิตร)			
	500	700	900	1100
2	0.00	0.00	0.00	0.00
3	0.00	0.00	0.00	0.00
4	0.50	0.50	0.50	0.50
5	0.50	0.50	0.50	0.50
6	0.50	0.50	0.50	0.50
7	0.50	0.50	0.50	0.50
8	1.00	1.00	1.00	1.00
9	1.00	1.00	1.00	1.00

11.1 ผลของค่าพีเอชที่มีผลต่อค่าแรงดันไฟฟ้าหลังการบำบัดน้ำเสียสังเคราะห์

จากตารางที่ 4.6 พบว่าที่พีเอชที่ 2-3 จะมีแรงดันไฟฟ้าหลังการบำบัดน้ำเสียสังเคราะห์ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น พีเอชที่ 4-7 จะมีแรงดันไฟฟ้าหลังการบำบัดน้ำเสียสังเคราะห์ เท่ากับ 0.50 โวลต์ และพีเอช 8-9 จะมีค่าแรงดันไฟฟ้าน้ำเสียสังเคราะห์ เท่ากับ 1.00 โวลต์ ดังนั้นพีเอชที่ 8-9 จะมีค่าแรงดันไฟฟ้ามากที่สุด เนื่องมาจากการปรับค่าพีเอชด้วยโซเดียมไฮดรอกไซด์จะเป็นการเติมไฮดรอกไซด์ไอออนลงไปซึ่งจะเกิดปฏิกิริยากับไฮโดรเจนเกิดเป็นน้ำ ทำให้มีการเจือจางสารละลาย และทำให้ไฮโดรเจนไอออนทำปฏิกิริยากับไอออนของโลหะเป็นตะกอนเกิดขึ้นขัดขวางการเดินทางของกระแสไฟฟ้า ทำให้ในระบบต้องเพิ่มแรงดันไฟฟ้าให้มากขึ้น เพื่อที่จะทำให้อุปกรณ์ไฟฟ้าเกิดสมบูรณ์ (ทศพล และวรินทิพย์, 2548)

11.2 ผลของค่าความเข้มข้นที่มีผลต่อค่าแรงดันไฟฟ้าหลังการบำบัด

จากตารางที่ 4.6 พบว่าที่ความเข้มข้นของตะกั่วเริ่มต้นที่ 500, 700, 900 และ 1100 มิลลิกรัมต่อลิตร ทุกๆ ความเข้มข้นที่ทำการศึกษา กล่าวคือจะมีค่าแรงดันไฟฟ้าที่ค่าไม่เปลี่ยนแปลง และก็มีค่าแรงดันไฟฟ้าเปลี่ยนจาก 0.00 ไปเป็น 0.50 และเปลี่ยนจาก 0.00 ไปเป็น 1.00 แต่แรงดันไฟฟ้าจะไม่เปลี่ยนแปลงตามความเข้มข้น แต่จะเปลี่ยนแปลงเมื่อพีเอชเพิ่มขึ้น

การกำจัดตะกั่วในน้ำเสียจริงจากโรงงานน้ำตาล

1. สมบัติทางเคมีและทางกายภาพน้ำเสียจากโรงงานน้ำตาล

น้ำเสียจากห้องปฏิบัติการของโรงงานผลิตน้ำตาล มีสมบัติทางเคมีและทางกายภาพ ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 สมบัติทางเคมีและทางกายภาพน้ำเสียจากโรงงานน้ำตาล

สมบัติ	ปริมาณ
พีเอช	5.22
ความเข้มข้นของตะกั่ว	3,126.96 มิลลิกรัมต่อลิตร
ของแข็งแขวนลอย (TSS)	1,376 มิลลิกรัมต่อลิตร
ของแข็งละลายน้ำ (TDS)	96,586 มิลลิกรัมต่อลิตร
ของแข็งทั้งหมด (TS)	97,866 มิลลิกรัมต่อลิตร

2. ผลของจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดต่อประสิทธิภาพในการกำจัดตะกั่วในน้ำเสียจริง

การศึกษาชั้นตอนนี้ได้ทำการศึกษาโดยการเตรียมน้ำเสียจริงขึ้นโดยใช้ความเข้มข้นของตะกั่วเริ่มต้นที่ 3,126.96 มิลลิกรัมต่อลิตร จากการศึกษาของ อติเรก และ กัลญาณี, (2550) พบว่า ที่พีเอช 2 จะมีประสิทธิภาพในการกำจัดตะกั่วได้ดีที่สุด ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้จึงทำการปรับพีเอชเริ่มต้นที่ 2 โดยใช้แผ่นอิเล็กโทรดจำนวน 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 แผ่น (รายละเอียดของระยะห่างของแผ่นอิเล็กโทรดแสดงในบทที่ 3) และได้ทำการเก็บตัวอย่างน้ำเสียจริงเมื่อครบเวลา 2 ชั่วโมงเพื่อทำการศึกษาว่าจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดเท่าใดที่สามารถบำบัดน้ำเสียได้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2.1 อัตราการไหล 0 มิลลิลิตรต่อนาที

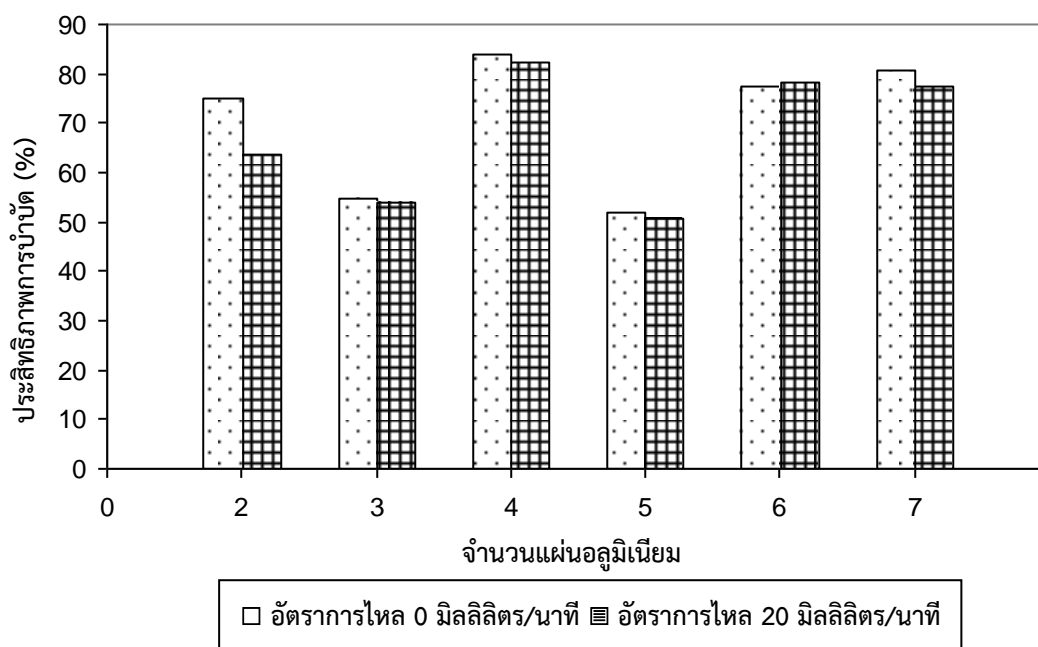
จากการทดลองพบว่าจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดที่แตกต่างกันสามารถกำจัดตะกั่วได้ต่างกัน โดยประสิทธิภาพในการกำจัดสูงสุดคือ จำนวนแผ่นอิเล็กโทรด 4 แผ่น จะมีค่าประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียจริงอยู่ร้อยละ 83.86 และประสิทธิภาพในการกำจัดน้อยสุดคือ จำนวนอิเล็กโทรด 5 แผ่น จะมีค่าประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียจริงอยู่ที่ร้อยละ 52.04 ดังภาพที่ 4.9

2.2 อัตราการไหลเป็น 20 มิลลิลิตรต่อนาที

จากการทดลองพบว่าจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดที่แตกต่างกันสามารถกำจัดตะกั่วได้ต่างกัน โดยประสิทธิภาพในการกำจัดสูงสุดคือ จำนวนแผ่นอิเล็กโทรด 4 แผ่น จะมีค่าประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียจริงอยู่ร้อยละ 82.83 และประสิทธิภาพในการกำจัดน้อยสุดคือ จำนวนอิเล็กโทรด 5 แผ่น จะมีค่าประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียจริงอยู่ที่ร้อยละ 50.75 ดังภาพที่ 4.9

2.3 เปรียบเทียบอัตราการไหล 0 และ 20 มิลลิลิตรต่อนาที

เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการกำจัดตะกั่วที่อัตราการไหล 0 และ 20 มิลลิลิตรต่อนาที พบว่า ที่อัตราการไหลทั้ง 2 ค่า มีประสิทธิภาพสูงสุดที่แผ่นอิเล็กโทรด 4 แผ่น ซึ่งมีค่า พบว่า ระยะระหว่างแผ่นอิเล็กโทรดเท่ากับ 2.0 เซนติเมตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Escobar and Soto-Salazar, (2006) ที่พบว่าระยะห่างของแผ่นอิเล็กโทรดเท่ากับ 2.0 เซนติเมตรที่สามารถบำบัดตะกั่วได้ดี การวิจัยเรื่อง Optimization of the electrocoagulation process for the removal of copper, lead and cadmium in natural waters and simulated wastewater ศึกษาประสิทธิภาพในการกำจัดโลหะหนัก 3 ชนิดคือ ตะกั่ว, ทองแดง และ อลูมิเนียม จากการศึกษาพบว่า ระยะห่างมีผลต่อประสิทธิภาพการกำจัด โลหะหนักทั้ง 3 ชนิด กล่าวคือ ที่ระยะห่างของอิเล็กโทรด 2 เซนติเมตร สามารถกำจัดตะกั่วได้ดีที่สุดประมาณ 70 % (รายละเอียดแสดงในตารางที่ ก-6) และเมื่อระยะห่างของแผ่นอิเล็กโทรดเพิ่มขึ้น จำนวนแผ่นอิเล็กโทรดน้อยลง จะทำให้ประสิทธิภาพในการบำบัดลดลง (Escobar and Soto-Salazar, 2006) แต่ในทางกลับกัน ถ้าระยะห่างของแผ่นอิเล็กโทรดลดลง จำนวนแผ่นอิเล็กโทรดมากขึ้น จะทำให้พื้นที่ของแผ่นอิเล็กโทรดเพิ่มขึ้น จึงทำให้ความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าลดลง คาดว่าไม่เหมาะสมในการเกาะติดของตะกั่ว แต่อย่างไรก็ตามพบว่า ประสิทธิภาพในการบำบัดตะกั่วที่อัตราการไหล 0 มิลลิลิตรต่อนาที มากกว่า 20 มิลลิลิตรต่อนาที (รายละเอียดแสดงในตารางที่ ก-7)

ภาพที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดกับประสิทธิภาพในการบำบัดตะกั่ว

3. ผลของจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดต่อน้ำหนักตะกั่วที่เกาะติดที่แผ่นอิเล็กโทรด

จากการทดลองน้ำหนักของตะกั่วที่เกาะติดที่แผ่นอิเล็กโทรด 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 แผ่น ที่ต่อเข้ากับขั้วบวกและขั้วลบ ณ พีเอช 2 และความเข้มข้นที่ 3,126.96

เมื่อทำการปล่อยกระแสไฟฟ้ากระแสตรง (DC Power Supply) จะเกิดปฏิกิริยาออกซิเดชัน (Oxidation-Reduction) โดยที่ขั้วบวก (Anode) จะเกิดปฏิกิริยาออกซิเดชันของอิเล็กโทรด และที่ขั้วลบ (Cathode) จะเกิดปฏิกิริยารีดักชันของน้ำ ทำให้ตะกั่วทำปฏิกิริยากับไฮดรอกไซด์ ซึ่งเกิดจากการแตกตัวของน้ำที่ขั้วแคโทด และอาจกลายเป็นไฮดรอกไซด์ตะกอนลงมา และจากปฏิกิริยาข้างต้นจะพบว่ามีตะกั่วเกาะติดกับแผ่นอิเล็กโทรดที่ต่อกับขั้วอิเล็กโทรด (ทศพลและวรินทร์พย์, 2548) หลังจากการปล่อยกระแสไฟฟ้าครบ 2 ชั่วโมง (รายละเอียดของผลการทดลองแสดงในตารางที่ ก-8)

3.1 อัตราการไหล 0 มิลลิลิตรต่อนาที

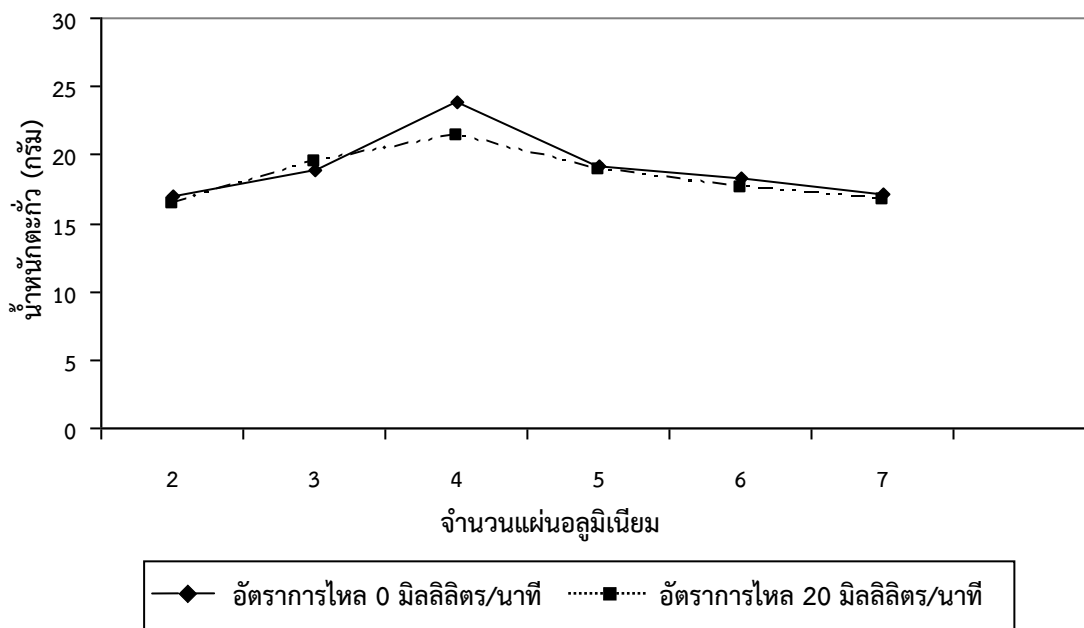
จากการทดลองการเกาะติดของตะกั่วที่แผ่นอิเล็กโทรดต่างกัน โดยมีน้ำหนักตะกั่วเกาะติดที่แผ่นอิเล็กโทรดสูงสุดคือ จำนวนแผ่นอิเล็กโทรด 4 แผ่น มีค่าเท่ากับ 23.91 กรัม และน้ำหนักตะกั่วเกาะติดที่แผ่นอิเล็กโทรดน้อยสุดคือ จำนวนแผ่นอิเล็กโทรด 2 แผ่น มีค่าเท่ากับ 17.07 กรัม ดังภาพที่ 4.10

3.2 อัตราการไหล 20 มิลลิลิตรต่อนาที

จากการทดลองการเกาะติดของตะกั่วที่แผ่นอิเล็กโทรดต่างกัน โดยมีน้ำหนักตะกั่วเกาะติดที่แผ่นอิเล็กโทรดสูงสุดคือ จำนวนแผ่นอิเล็กโทรด 4 แผ่น มีค่าเท่ากับ 21.45 กรัม และน้ำหนักตะกั่วเกาะติดที่แผ่นอิเล็กโทรดน้อยสุดคือ จำนวนแผ่นอิเล็กโทรด 6 แผ่น มีค่าเท่ากับ 17.69 กรัม ดังภาพที่ 4.10

3.3 เปรียบเทียบอัตราการไหล 0 และ 20 มิลลิลิตรต่อนาที

เมื่อเปรียบเทียบการเกาะติดของตะกั่วที่แผ่นอิเล็กโทรดที่อัตราการไหล 0 และ 20 มิลลิลิตรต่อนาที พบว่าการเกาะติดของตะกั่วที่แผ่นอิเล็กโทรดสูงสุดที่แผ่นอิเล็กโทรด 4 แผ่น แต่อย่างไรก็ตามพบว่าการเกาะติดของตะกั่วที่แผ่นอิเล็กโทรดที่อัตราการไหล 0 มิลลิลิตรต่อนาที มากกว่า 20 มิลลิลิตรต่อนาที เนื่องจากการปล่อยกระแสไฟฟ้าไปทำปฏิกิริยากับขั้วบวก ถ้ายังใช้กระแสไฟฟ้ามากก็ต้องใช้อัตราการไหลต่ำ หรือในทางกลับกัน ถ้าใช้กระแสไฟฟ้าต่ำก็ต้องใช้อัตราการไหลสูง จึงมีผลต่อประสิทธิภาพในการบำบัด

ภาพที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดกับน้ำหนักตะกั่วที่เกาะติดที่แผ่นอลูมิเนียม

4. ผลของจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดต่อปริมาณของแข็งแขวนลอย (TSS)

จากการทดลองปริมาณของแข็งแขวนลอย (TSS) ที่จำนวนแผ่นอิเล็กโทรด และอัตราการไหล ที่ต่างกันดังภาพที่ 4.11 (รายละเอียดของผลการทดลองแสดงในตารางที่ ก-9)

4.1 อัตราการไหล 0 มิลลิลิตรต่อนาที่

จากการทดลองพบว่าปริมาณ TSS มีแนวโน้มที่จะเกิดเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆโดยแผ่นอิเล็กโทรด 4 แผ่น จะมีปริมาณของแข็งแขวนลอยมากที่สุดคือ 1,258 มิลลิกรัมต่อลิตร และแผ่นอิเล็กโทรด 6 แผ่น จะมีปริมาณของแข็งแขวนลอยน้อยที่สุดคือ 616 มิลลิกรัมต่อลิตรดังภาพที่ 4.11

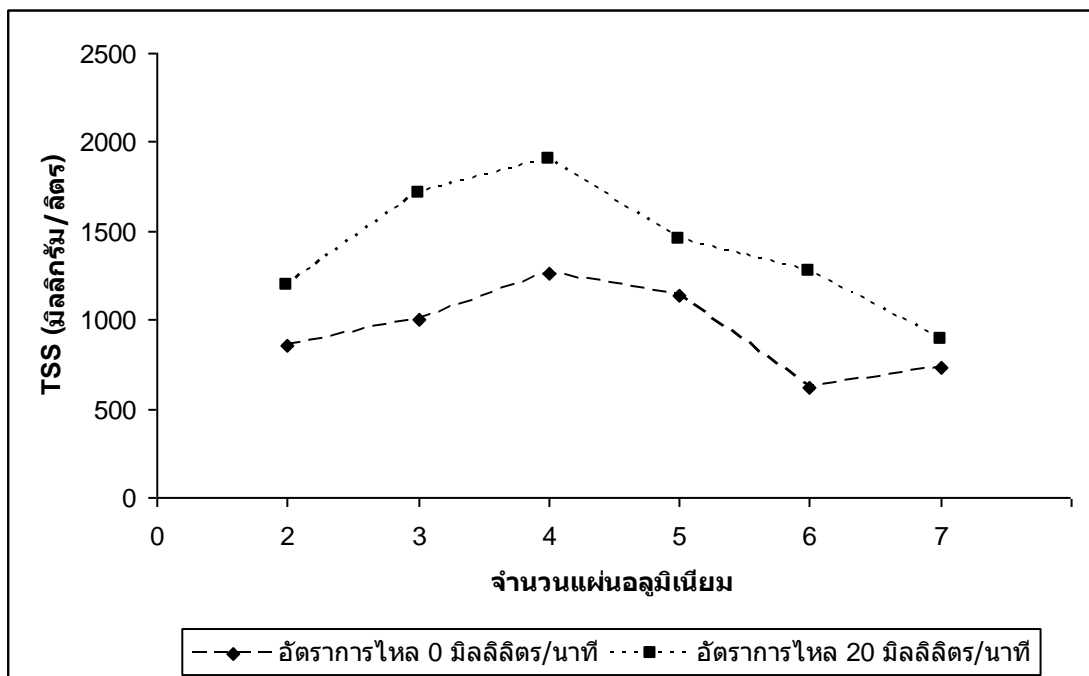
4.2 อัตราการไหล 20 มิลลิลิตรต่อนาที่

จากการทดลองพบว่าปริมาณ TSS มีแนวโน้มที่จะเกิดเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆโดยแผ่นอิเล็กโทรด 4 แผ่น จะมีปริมาณของแข็งแขวนลอยมากที่สุดคือ 1,906 มิลลิกรัมต่อลิตร และแผ่นอิเล็กโทรด 7 แผ่น จะมีปริมาณของแข็งแขวนลอยน้อยที่สุดคือ 894 มิลลิกรัมต่อลิตรดังภาพที่ 4.11

4.3 เปรียบเทียบอัตราการไหล 0 และ 20 มิลลิลิตรต่อนาที่

เมื่อเปรียบเทียบปริมาณของแข็งแขวนลอย (TSS) ที่อัตราการไหล 0 และ 20 มิลลิลิตรต่อนาที่ พบว่าปริมาณของแข็งแขวนลอยสูงสุดที่แผ่นอิเล็กโทรด 4 แผ่น แต่อย่างไรก็ตามพบว่าปริมาณของแข็งแขวนลอยที่แผ่นอิเล็กโทรดที่อัตราการไหล 20 มิลลิลิตรต่อนาที่ มากกว่า 0 มิลลิลิตรต่อนาที่ เนื่องจากอัตราการไหล 20 มิลลิลิตรต่อนาที่ จะมีการไหลของน้ำเกิดขึ้น จะทำให้

ตะกอนที่อยู่ภายในถังปฏิกิริยา เกิดการไหลไปตามน้ำ จึงเป็นเหตุให้ปริมาณของแข็งแขวนลอยเพิ่มมากขึ้น

ภาพที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดของน้ำเสียต่อปริมาณของแข็งแขวนลอย

5. ผลของจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดต่อปริมาณของแข็งละลายน้ำ (TDS)

5.1 อัตราการไหล 0 มิลลิลิตรต่อนาที

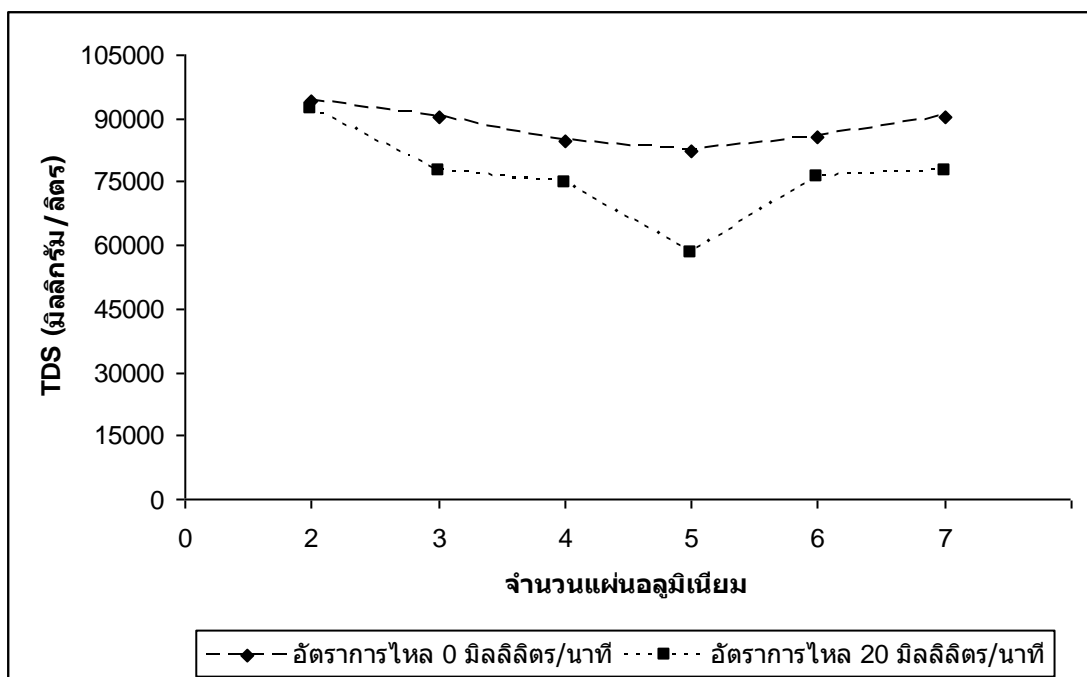
จากการทดลองพบว่าแผ่นอิเล็กโทรด 2 แผ่นจะมีปริมาณของแข็งละลายมากที่สุดเท่ากับ 94,168 มิลลิกรัมต่อลิตร ลิตร และแผ่นอิเล็กโทรด 5 แผ่น จะมีปริมาณของแข็งแขวนลอยน้อยที่สุดคือ 82,176 มิลลิกรัมต่อลิตรดังภาพที่ 4.12 (รายละเอียดของผลการทดลองแสดงในตารางที่ ก-10)

5.2 อัตราการไหล 20 มิลลิลิตรต่อนาที

จากการทดลองพบว่าแผ่นอิเล็กโทรด 2 แผ่นจะมีปริมาณของแข็งละลายมากที่สุดเท่ากับ 92,432 มิลลิกรัมต่อลิตร ลิตร และแผ่นอิเล็กโทรด 5 แผ่น จะมีปริมาณของแข็งแขวนลอยน้อยที่สุดคือ 58,156 มิลลิกรัมต่อลิตรดังภาพที่ 4.12

5.3 เปรียบเทียบอัตราการไหล 0 และ 20 มิลลิลิตรต่อนาที

เมื่อเปรียบเทียบ (TDS) โดยใช้จำนวนแผ่นอิเล็กโทรด 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 โดยมีอัตราการไหลอยู่ที่ 0 และ 20 มิลลิลิตรต่อนาที จะพบว่าจำนวนแผ่นอิเล็กโทรด 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 แผ่น ไม่ผ่านค่ามาตรฐานการควบคุมระบายน้ำทิ้ง จากโรงงานอุตสาหกรรม ดังนั้นจึงต้องทำการบำบัดด้วยวิธีอื่นต่อไปอีก

ภาพที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแผ่นอิเลกโทรดของน้ำเสียต่อปริมาณของแข็งละลายน้ำ

6. ผลของจำนวนแผ่นอิเลกโทรดต่อปริมาณของแข็งทั้งหมด (TS)

จากข้อที่ 4.4 และ ข้อที่ 4.5 เมื่อนำค่าทั้งสองมารวมกัน ค่าที่ได้จะเท่ากับค่าปริมาณของแข็งทั้งหมด ซึ่งเป็นวิธีพื้นฐานในการศึกษาทางด้านวิเคราะห์น้ำและน้ำเสีย ดังสมการที่ 4.1

$$TS = TSS + TDS \quad (4.1)$$

จากผลการทดลองปริมาณของแข็งทั้งหมด (TS) ที่จำนวนแผ่นอิเลกโทรดและอัตราการไหลที่ต่างกัน ดังภาพที่ 4.13 (รายละเอียดของผลการทดลองแสดงในตารางที่ ก-11)

6.1 อัตราการไหล 0 มิลลิลิตรต่อนาที

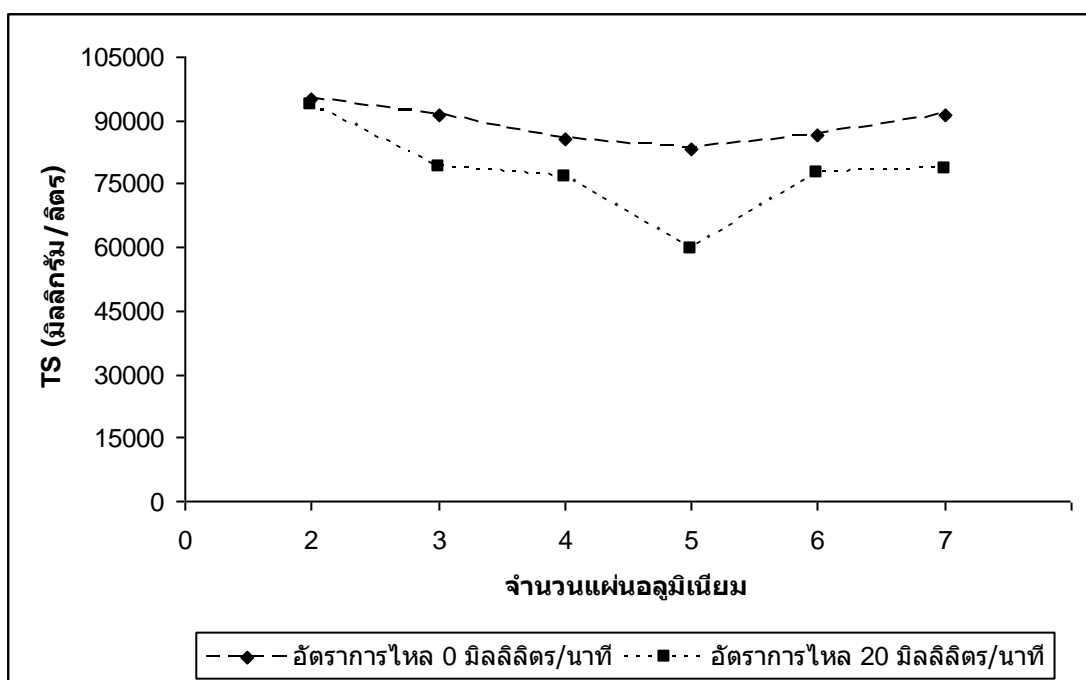
จากการทดลองพบว่าจากจำนวนแผ่นอิเลกโทรด 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 แผ่น โดยแผ่นอิเลกโทรด 2 แผ่น จะมีปริมาณของแข็งทั้งหมดมากที่สุดเท่ากับ 95,026 มิลลิกรัมต่อลิตร และแผ่นอิเลกโทรด 5 แผ่น จะมีปริมาณของแข็งทั้งหมดน้อยที่สุดเท่ากับ 83,314 มิลลิกรัมต่อลิตร

6.2 อัตราการไหล 20 มิลลิลิตรต่อนาที

จากการทดลองพบว่าจากจำนวนแผ่นอิเลกโทรด 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 แผ่น โดยแผ่นอิเลกโทรด 2 แผ่น จะมีปริมาณของแข็งทั้งหมดมากที่สุดเท่ากับ 93,628 มิลลิกรัมต่อลิตร และแผ่นอิเลกโทรด 5 แผ่น จะมีปริมาณของแข็งทั้งหมดน้อยที่สุดเท่ากับ 59,608 มิลลิกรัมต่อลิตร

6.3 เปรียบเทียบอัตราการไหล 0 และ 20 มิลลิลิตรต่อนาที

เมื่อทำการเปรียบเทียบปริมาณของแข็งทั้งหมด (TS) โดยใช้จำนวนแผ่นอิเล็กโทรด 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 แผ่น โดยมีอัตราการไหล 0 และ 20 มิลลิลิตรต่อนาที จะพบว่าจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดแผ่น 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 แผ่น โดยที่ปริมาณของแข็งทั้งหมด ที่เกิดขึ้น จะมาจากเหตุผลเดียวกับข้อ 4.5.3

ภาพที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดของน้ำเสียต่อปริมาณของแข็งทั้งหมด

7. ค่าความสึกกร่อนของแผ่นอิเล็กโทรด

จากการทดลองค่าความสึกกร่อนของแผ่นอิเล็กโทรด โดยที่ตะกั่วเกาะติดที่แผ่นอิเล็กโทรด 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 แผ่น ที่ต่อเข้ากับขั้วบวกและขั้วลบ ณ พีเอช 2 และความเข้มข้นที่ 3,126.96 โดยมีอัตราการไหล 0 และ 20 มิลลิลิตรต่อนาที ได้ผลการศึกษแสดงในตารางที่ 4.8

พบว่าค่าความสึกกร่อนของจำนวนแผ่นอิเล็กโทรด 2 แผ่น โดยมีอัตราการไหล 0 มิลลิลิตรต่อนาที มีค่าความสึกกร่อนมาก เนื่องจาก แผ่นอิเล็กโทรดเกิดปฏิกิริยาออกซิเดชันที่ขั้วบวก (Anode) ดังนั้นจึงทำให้แผ่นอิเล็กโทรดเกิดการสึกกร่อน ละลายออกมาในรูป Al^{3+} ในสารละลายอิเล็กโทรไลต์ เพราะว่าในสารละลายอิเล็กโทรไลต์ มีค่าความนำไฟฟ้าลดลง ก็แสดงว่าสารที่แตกตัวในน้ำลดลง โดยจะเกี่ยวกับความสามารถในการเคลื่อนที่ของไอออน (ศิริรักษ์, 2547)

ตารางที่ 4.8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดกับค่าความสึกกร่อนของแผ่นอลูมิเนียมที่อัตราการไหลต่างกัน

จำนวนแผ่น อลูมิเนียม	ค่าเฉลี่ยของการสึกกร่อนของแผ่นอลูมิเนียม (กรัม)	
	อัตราการไหล 0 (มล./นาที่)	อัตราการไหล 20 (มล./นาที่)
2	1.01	0.92
3	0.64	0.82
4	0.44	0.75
5	0.52	0.72
6	0.44	0.63
7	0.38	0.51

8. ค่าพีเอชสุดท้ายของน้ำเสียจริง

จากการทดลองความสัมพันธ์ของพีเอชเริ่มต้นกับพีเอชสุดท้ายของน้ำเสีย ได้ผลการศึกษาลงในตารางที่ 4.9

จากการทดลองพบว่าความเข้มข้นของตะกั่วเริ่มต้นที่ 3,126.96 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งได้มีการปรับค่าพีเอชที่ 2 นั้น ปรากฏว่าหลังจากการบำบัดด้วยไฟฟ้าเคมีแล้วจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดตั้งแต่ 3-7 แผ่น ในอัตราการไหล 0 มิลลิลิตรต่อนาที และที่จำนวนแผ่นอิเล็กโทรดตั้งแต่ 2-7 แผ่นในอัตราการไหล 20 มิลลิลิตรต่อนาที จะมีค่าพีเอชหลังการบำบัดเพิ่มขึ้น แสดงในตารางที่ 4.9 เนื่องจากเมื่อทำการปล่อยไฟฟ้ากระแสตรงแล้วจะเกิดปฏิกิริยารีดอกซ์ของน้ำที่ขั้วลบ ซึ่งจากปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นจะมีไฮดรอกไซด์ไอออนที่เกิดขึ้นนี้จะมีผลทำให้น้ำเสียจริงที่ทำการทดลองมีค่าพีเอชสูงขึ้นจากเดิม แต่จะไม่เปลี่ยนแปลงจากพีเอชเดิมมากนัก (จิราพรและพิเชษฐ์, 2548)

ตารางที่ 4.9 อัตราการไหลต่างกันระหว่างจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดกับพีเอชหลังการบำบัด

จำนวนแผ่น อลูมิเนียม	pH หลังการบำบัด	
	อัตราการไหล 0 (มล./นาที่)	อัตราการไหล 20 (มล./นาที่)
2	2.00	2.03
3	2.04	2.05
4	2.06	2.08
5	2.10	2.17
6	2.14	2.19
7	2.15	2.19

9. อุณหภูมิของน้ำเสียจริง

ความเข้มข้นของตะกั่วที่ 3,126.96 มิลลิกรัม/ลิตร จำนวนแผ่นต่างกัน มีอัตราการไหล 0 และ 20 มิลลิลิตรต่อนาที ผลการศึกษาแสดงในตารางที่ 4.10

จากการทดลอง พบว่า อุณหภูมิจะสูงขึ้น แสดงในตารางที่ 4.10 เนื่องจากเซลล์ไฟฟ้ามีความต้านทาน คือ เมื่อทำการให้กระแสไฟฟ้า กระแสไฟฟ้าจะไหลผ่านความต้านทาน ซึ่งมีผลทำให้พลังงานไฟฟ้าบางส่วนถูกเปลี่ยนไปเป็นพลังงานความร้อน ทำให้อุณหภูมิสูงขึ้น ทำให้ไอออนในสารละลายเคลื่อนที่ไปยังขั้วแคโทดได้เร็วขึ้น เป็นการลดการเกิดโพลาไรเซชัน เนื่องจากความเข้มข้นและทำให้ศักย์ไฟฟ้าเกิดตัวน้อยลง เมื่ออุณหภูมิสูงสารละลายมีความหนืดน้อยลง จนเมื่อถึงระยะเวลาหนึ่งอุณหภูมิจะค่อย ๆ คงที่ แต่อุณหภูมิที่ได้ทำการทดลองนี้ มีอุณหภูมิกำลังเริ่มต้นที่ประมาณ 29 – 33.5 องศา แต่เมื่อทำการปล่อยกระแสไฟฟ้าไปอุณหภูมิจะมีค่าลดลง โดยที่อุณหภูมิที่ลดลงนี้จะลดลงเพียง 1 องศา เท่านั้นจากเริ่มต้น (วรรณรัตน์, 2547)

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดกับอุณหภูมิ ที่อัตราการไหลต่างกัน

จำนวนแผ่น อคูมินิยม	อุณหภูมิของน้ำเสีย (องศาเซลเซียส)			
	อัตราการไหล 0 (มล./นาที)		อัตราการไหล 20 (มล./นาที)	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
2	29	29	29	29
3	29	29	29	29
4	29	29	29	29
5	30	29	30	29
6	29	29	30	33.5
7	29	29	29	29

10. กระแสไฟฟ้า

กระแสไฟฟ้าของเครื่องบำบัดเซลล์ไฟฟ้าเคมีให้มีกระแสไฟฟ้าที่ 9 แอมแปร์ จากการทดลองสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกระแสไฟฟ้ากับเวลา (รายละเอียดของผลการทดลองแสดงในตารางที่ ก-12) พบว่าหลังการทดลองค่าไฟฟ้าที่เกิดขึ้น จะมีค่ากระแสไฟฟ้าคงที่ทุก ๆ แผ่น การทดลองทั้งอัตราการไหล 0 และ 20 มิลลิลิตรต่อนาที หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเป็นเพราะว่าเครื่องบำบัดเซลล์ไฟฟ้าเคมีที่ประดิษฐ์ขึ้นได้มีการออกแบบควบคุมให้มีการปล่อยกระแสไฟฟ้าให้สม่ำเสมอและคงที่เพื่อความประหยัดนั่นเอง ความหนาแน่นของกระแส (Current density) ในการเกาะของโลหะที่ขั้ว พบว่าถ้าอัตราเร็วของการเกาะมีค่ามากจะทำให้ขนาดของโลหะที่เกาะเป็นผงเล็ก ๆ เกาะไม่แน่นและเปราะซึ่งเป็นหลักการเกี่ยวกับการตกตะกอน ถ้าอัตราเร็วของการเกิดตะกอนมีค่ามากจะทำให้ตะกอนที่ได้มีขนาดเล็กและไม่บริสุทธิ์ อัตราเร็วของการเกาะจะมีค่ามากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความหนาแน่นของกระแส ดังนั้นความหนาแน่นของกระแสควรมีค่าสูงพอประมาณ เพื่อให้โลหะเกาะที่ขั้วได้แน่นและเรียบ ถ้าความหนาแน่นของกระแสมีค่าสูงเกินไปจะทำให้เกิดก๊าซ

ที่ขั้วได้ แต่ถ้าน้อยเกินไปจะทำให้ใช้เวลาในการวิเคราะห์นานเกินไปหรือบางที่ไม่เกิดการเกาะของโลหะที่ขั้วเลย ปกติควรใช้ความหนาแน่นของกระแสประมาณ 0.001 – 0.1 แอมแปร์ต่อตารางเซนติเมตร (วรรณรัตน์, 2547)

11. ค่าแรงดันไฟฟ้า

จากการทดลองสามารถแสดงความสัมพันธ์ของแรงดันไฟฟ้ากับเวลาในน้ำเสียจริง หลังการบำบัด ที่จำนวนแผ่นอิเล็กโทรดต่าง ๆ ดังตารางที่ 4. 11

11.1 อัตราการไหล 0 มิลลิลิตรต่อนาที

จากการทดลองพบว่าจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดแผ่นที่ 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 จะมีแรงดันไฟฟ้าหลังการบำบัดน้ำเสียจริง ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นดังตารางที่ 4.11

11.2 อัตราการไหล 20 มิลลิลิตรต่อนาที

จากการทดลองพบว่าจำนวนแผ่นอิเล็กโทรดแผ่นที่ 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 จะมีแรงดันไฟฟ้าหลังการบำบัดน้ำเสียจริง ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นดังตารางที่ 4.11

11.3 เปรียบเทียบอัตราการไหล 0 และ 20 มิลลิลิตรต่อนาที

เมื่อเปรียบเทียบค่าแรงดันไฟฟ้าหลังการบำบัดน้ำเสียจริงที่อัตราการไหล 0 และ 20 มิลลิลิตรต่อนาที พบว่าค่าแรงดันไฟฟ้าไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงและจะมีค่าแรงดันไฟฟ้าเปลี่ยนจาก 0.02 ไปเป็น 0.01 แต่แรงดันไฟฟ้าจะไม่เปลี่ยนแปลงตามอัตราการไหล แต่จะเปลี่ยนแปลงเมื่อพีเอชเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4.11 ค่าแรงดันไฟฟ้า (โวลต์) น้ำเสียจริงหลังการบำบัด

จำนวนแผ่น อลูมิเนียม	แรงดันไฟฟ้าของน้ำเสีย (โวลต์)			
	อัตราการไหล 0 (มล./นาที่)		อัตราการไหล 20 (มล./นาที่)	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
2	0.00	0.00	0.00	0.00
3	0.00	0.00	0.00	0.00
4	0.00	0.00	0.00	0.00
5	0.02	0.01	0.00	0.00
6	0.02	0.01	0.00	0.00
7	0.02	0.01	0.00	0.00

12. อัตราการเกิดปฏิกิริยา (Reaction Rates)

อัตราการเกิดปฏิกิริยา คือ การเปลี่ยนแปลงความเข้มข้นของสารทำปฏิกิริยาหรือผลิตภัณฑ์เทียบกับเวลา อัตราการเกิดปฏิกิริยาอันดับ 0 ไม่ขึ้นกับความเข้มข้น อัตราการเกิดปฏิกิริยาอันดับ 1st ความเข้มข้นเป็นสัดส่วนตรงต่อปฏิกิริยา อัตราการเกิดปฏิกิริยาอันดับ 2nd เป็นสัดส่วนตรงกับความเข้มข้นยกกำลังสอง

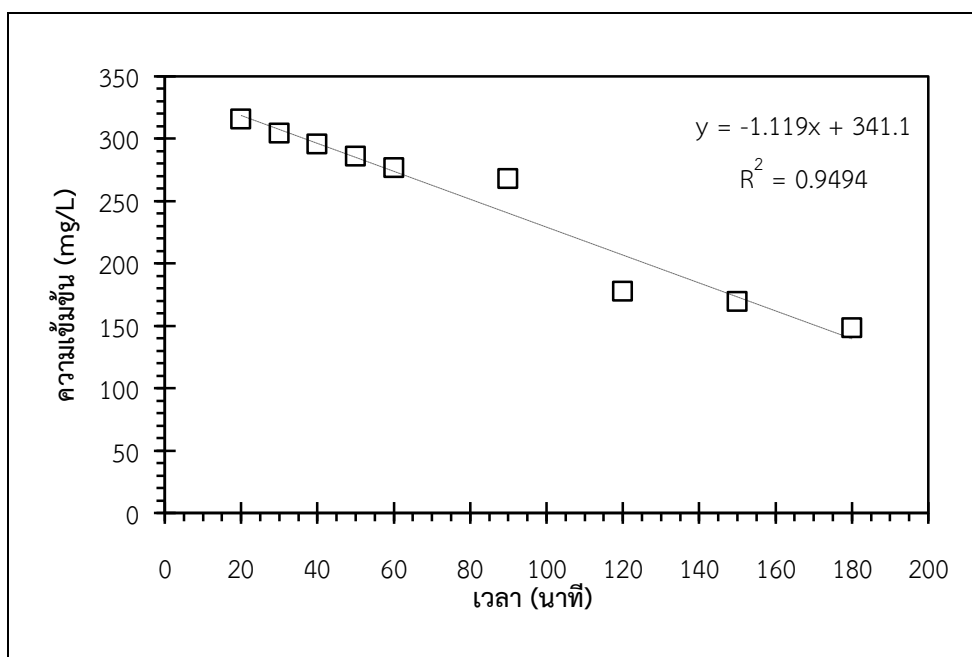
สำหรับการศึกษานี้ได้ใช้ค่าที่มีประสิทธิภาพที่ดีที่สุด โดยใช้ค่าความเข้มข้นที่เหลือจากการบำบัด pH 2 ในตารางที่ ก-1 มาทำการหาค่าคงที่อัตราการเกิดปฏิกิริยา และพบว่า เป็นอัตราการเกิดปฏิกิริยา เป็นอันดับศูนย์ (0) โดยการทำให้ปฏิกิริยาไม่ขึ้นกับความเข้มข้น ได้จากสมการดังนี้

$$C - C_0 = -kt$$

$$C = C_0 - kt$$

$$y = b + mx$$

และได้ภาพที่ 4.13 ทำให้ทราบว่า k มีค่าเท่ากับ -1.119

ภาพที่ 4.14 กราฟระหว่างความเข้มข้นน้ำเสียสังเคราะห์ถูกบำบัดกับเวลาที่ต่าง ๆ กัน ที่ pH 2 ความเข้มข้นเริ่มต้น 500 mg/L

13. สมบัติทางเคมีและทางกายภาพน้ำเสียจริงหลังการบำบัด

จากการทดลองบำบัดน้ำเสียจริงแล้ว พบว่า ตัวแปรที่ศึกษา ทั้ง 4 คือ ความเข้มข้นของตะกั่ว ของแข็งแขวนลอย ของแข็งละลายน้ำ ของแข็งทั้งหมด เกินค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม ตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2539 เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งแหล่งกำเนิดประเภทโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม ลงวันที่ 3 มกราคม 2539 ตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 113 ตอนที่ 13 ง ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2539 ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 สมบัติทางเคมีและทางกายภาพน้ำเสียจริงหลังการบำบัด

สมบัติ	ปริมาณเริ่มต้น (mg/L)	ปริมาณหลังบำบัด (mg/L)	ค่ามาตรฐาน (mg/L)
พีเอช	5.22	5-6	5.5-9
ความเข้มข้นของตะกั่ว	3,126.96	1,681.99	ไม่เกิน 0.2
ของแข็งแขวนลอย (TSS)	1,376.00	616.00	ไม่เกิน 50
ของแข็งละลายน้ำ (TDS)	96,586.00	58,156.00	ไม่เกิน 3,000
ของแข็งทั้งหมด (TS)	97,866.00	58,772.00	ไม่เกิน 3,000